

ГОЛАС РАДЗІМЫ

ВЫДАЕЦЦА З 1955 ГОДА ●

● NO.29 (3055) ●

● ЧАЦВЕР, 2 жніўня, 2007

ШТОТЫДНЁВІК “ГОЛАС РАДЗІМЫ” МОЖНА ЧЫТАЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ: WWW.GOLAS.BY

Упэўненыя крокі “Кроку”
Стар. 2

Знаходкі археалагаў, якія могуць змяніць погляды на мінулае Стар. 3

Нарачанскі край здольны падараваць новыя адкрыцці Стар. 4

Жаданне дакрануцца да гісторыі

Сёння ў Беларусі рэстаўрыруюць і аднаўляюць больш за трыста аб’ектаў гісторыка-культурнай спадчыны

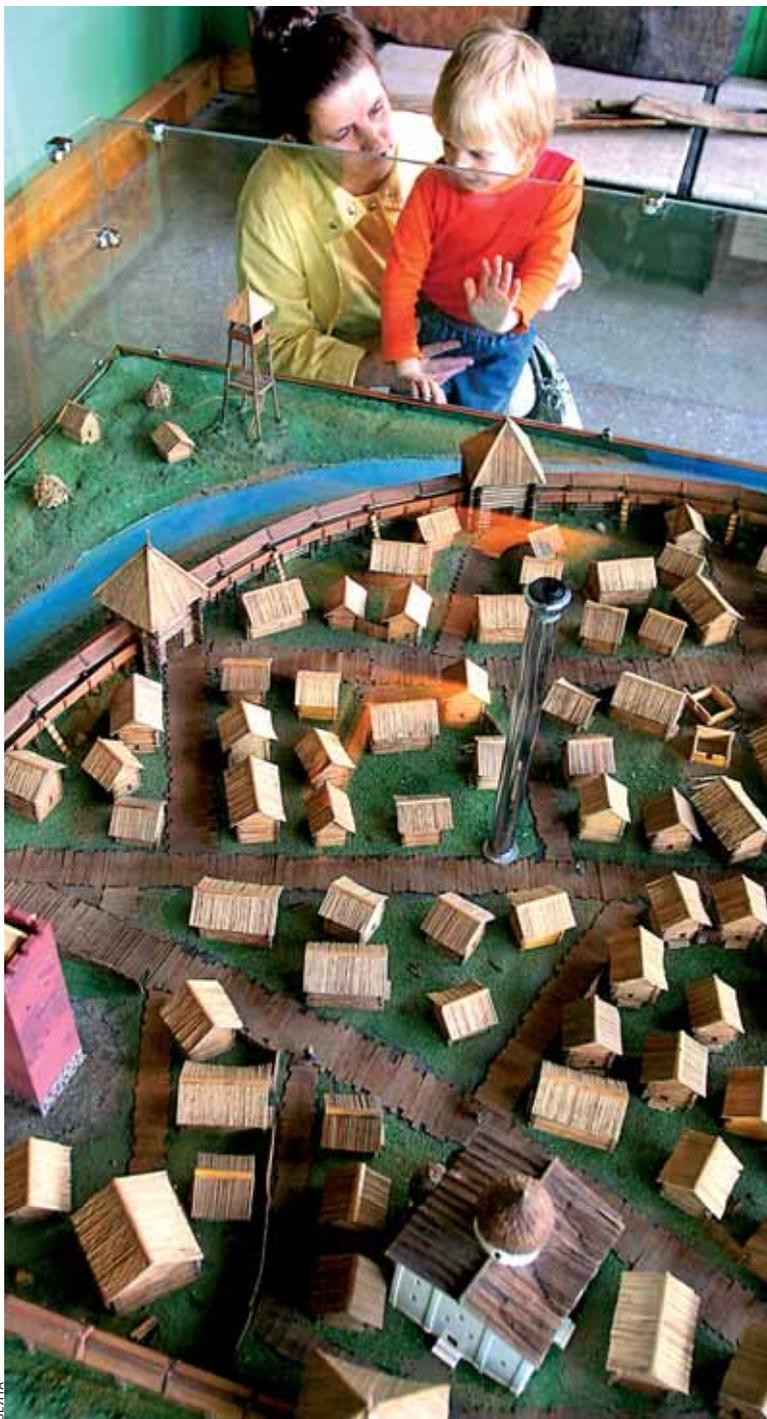
Кацярына Немагай

У цяперашні час значныя намаганні накіраваны на рэстаўрацыю Мірскага замка, палаца-паркавага комплексу ў Нясвіжы, будынка Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета, былога палаца Пацёмкіна ў Крычаве, саяных сховішчаў у Віцебску, рэстаўрацыю фрэскавага жывапісу Спаса-Праабражэнскай царквы ў Полацку і іншых аб’ектаў. Усяго сёлета на выкананне работ па рэканструкцыі і рэстаўрацыі гэтых і іншых гісторыка-культурных каштоўнасцяў з рэспубліканскага бюджэту накіравана 124 мільярды рублёў.

Варта адзначыць, што ў краіне ў апошні час надаецца нямаля ўвагі захаванню гісторыка-культурнай спадчыны. Значна ўмацавана прававая база ў гэтай галіне. Так, у 2006 годзе быў прыняты ў новай рэдакцыі Закон “Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі”, які накіраваны на максімальнае захаванне і выкарыстоўванне ў

жыцці сучаснага грамадства матэрыяльнага і духоўнага нацыянальнага здабытку. Захаванню гісторыка-культурнага патэнцыялу краіны таксама садзейнічае шэраг заканадаўчых актаў. Такім чынам, прававымі нормама вызначаны льготы па падаткаабкладанню, што спрыяе канцэнтрацыі сродкаў пры правядзенні работ на аб’ектах.

Як вядома, у Спіс Сусветнай культурнай прыроднай спадчыны ЮНЕСКА ўключаны чатыры помнікі Беларусі: Белавежская пушча, Геадэзічная дуга Струве, архітэктурна-культурны комплекс рэзідэнцыі роду Радзівілаў, замкавы комплекс Мір. Па інфармацыі начальніка ўпраўлення па ахове гісторыка-культурнай спадчыны і рэстаўрацыі Міністэрства культуры Беларусі Васіля Абламскага, у стадыі падрыхтоўкі сумесна з Польшчай сёння знаходзіцца дадзены па Аўгустоўскаму каналу, ужо абгавораны пытанні афармлення яшчэ дзевяці аб’ектаў нацыянальнага здабытку, што рэкамендаваны экспертамі ЮНЕСКА.

Брэсцкаму археалагічнаму музею “Бярэсце” споўнілася 25 гадоў

ВЕСТКИ

Канкрэтыка падмацоўвае ўзаемадзеянне

Ганна Бандарчук

Міністэрствы ўнутраных спраў Беларусі і Аўстрыі маюць намер падпісаць пагадненне аб супрацоўніцтве.

Беларусь і Аўстрыя прапрацоўваюць праекты міжрадавых і міжведамасных пагадненняў аб супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамогі ў мытных справах, у галіне прадухілення і ліквідацыі надзвычайных сітуацый. Акрамя таго, рыхтуецца да падпісання пагадненне аб супрацоўніцтве паміж міністэрствамі ўнутраных спраў дзвюх краін.

Па словах Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Беларусі ў Аўстрыі Аляксандра Сычова, беларускі і аўстрыйскі бакі сёння працуюць над канкрэтнымі пытаннямі развіцця профільнага ўзаемадзеяння паміж аўстрыйскім Міністэрствам унутраных спраў і беларускім Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях. Да прыярытэтных накірункаў развіцця двухбаковых адносін варта аднесці гуманітарнае супрацоўніцтва. “Мы цэнём намаганні аўстрыйскіх партнёраў па садзейнічанню ў мінімізацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі. З удзелам аўстрыйскіх грамадскіх арганізацый рэалізавана нямаля сумесных гуманітарных праектаў”, — адзначыў беларускі пасол у Аўстрыі.

Партнёры сумесна зрабілі станоўчую ацэнку

Германскія бізнесмены пацвярджаюць намер актыўна працягваць супрацоўніцтва

Віктар Міхайлаў

Асабліва перспектыўнымі з’яўляюцца сумесныя праекты ў сферы інфармацыйных тэхналогій, машынабудавання, а таксама ў медыцыне і фармацэўтыцы. Аб гэтым расказаў кіраўнік кантактнага бюро Асацыяцыі прамысловых даследчых аб’яднанняў ФРГ (AiF). “Той, хто пачынае, потым пераконваецца, што працаваць можна. Тут добрая заканадаўчая база. Ужо ёсць некалькі фірм, якія прыйшлі ў Беларусь у межах AiF 10 гадоў назад і працягваюць супрацоўніцтва. Гэта сведчыць аб тым, што ў краіне створаны добрыя ўмовы для бізнесу”, — адзначыў кіраўнік кантактнага бюро AiF у

Беларусі Валянцін Літвінаў.

Па яго словах, сумесныя інвестыцыйныя праекты, якія тычацца

навукова-даследчых або вопытна-канструктарскіх работ, могуць атрымаць фінансавую падтрымку на

ўмовах спецыяльнай праграмы Федэральнага міністэрства эканомікі і тэхналогій Германіі, якая дзейнічае і для Беларусі. Магчыма фінансаванне да 45 працэнтаў выдаткаў нямецкай фірмы па такім праекце. Гэта робіцца дзеля актывізацыі інавацыйнай дзейнасці германскіх кампаній пры супрацоўніцтве з партнёрамі з іншых краін.

Найбольш прадуктыўным спосабам усталявання кантактаў паміж патэнцыяльнымі партнёрамі з’яўляецца правядзенне кантактных бірж. AiF выбірае такую форму ўжо на працягу 10 гадоў. Вось і нядаўна ў Мінску і Гродне адбылася беларуска-германская кааперацыйная біржа, у якой прынялі ўдзел 14 нямецкіх кампаній.

Як паведаміў Валянцін Літвінаў, цяпер Беларусь і Германія абмяркоўваюць некалькі сумесных праектаў. У прыватнасці, Беларускі нацыянальны тэхнічны універсітэт і REG AG разглядаюць праект па выкарыстанню створаных у вуні матэрыялаў у вытворчасці новага тыпу высокадакладных прыладаў. Прадпрыемства “Мінскі лакафарбавы завод” і Griwecolor GmbH плануюць працаваць і сумесна выпускаць новыя тыпы фарбы. Абмяркоўваюцца таксама пытанні паставак на адзін з заводаў Гродзенскай вобласці тэхналогій і абсталявання па ачышчэнню вады германскай фірмы Kohler Technologie-Systeme GmbH & Co KG.

На біржы ў Мінску быў зацікаўлены дыялог

ЯК СПРАВЫ, ДЫЯСПАРА?

Упэўненыя крокі “Кроку”

Ганна Махавікова

Ігналінскую атамную станцыю і горад Вісагінас у Літве ў свой час узводзілі ледзь не ўсім светам. Яшчэ літаральна дзесяць гадоў назад тут пражывалі прадстаўнікі 56 нацыянальнасцяў, цяпер крыху менш. Большая частка жыхароў гэтага унікальнага горада працягвае працаваць на Ігналінскай атамнай станцыі альбо на прадпрыемствах, якія так ці інакш звязаны з гэтым аб'ектам.

У Вісагінасе існуюць дванаццаць нацыянальных грамадскіх арганізацый. Свае суполкі маюць беларусы, украінцы, эстонцы, татары, узбекі... Беларускі культурны цэнтр называецца “Крок”, яму ўжо трынаццаць гадоў.

Узначальвае грамадскі савет арганізацыі Сяргей Шабалаў, ураджэнец Лагойскага раёна Мінскай вобласці. Вось што ён расказвае пра арганізацыю:

— “Крок” аб'ядноўвае беларусаў, якія жывуць у Вісагінасе. Паўсотні чалавек — гэта наш актыў. Калі ж праводзяцца мерапрыемствы з нагоды розных беларускіх святаў, то збіраюцца разам да 500 чалавек. Грамадскі савет “Кроку” — сем чалавек. Кожны адказвае за пэўны напрамак працы. На-

прыклад, кіраўнік ансамбля “Світанак” Людміла Віткоўская — за мастацкую самадзейнасць, Марына Аплевіч, Таццяна Латышонак — за адукацыю, Мікалай Салук — за сувязі з беларусамі, якія маюць беларускае грамадзянства (такіх у Вісагінасе каля двухсот чалавек), Ірына Лісоўская — бухгалтар, Ірына Кузняцова — адказная за тэлеперадачы, якія суполка рыхтуе для суайчыннікаў на мясцовым кабельным тэлебачанні. У нас ёсць уласнае памяшканне: яго набыў каардынатар цэнтры Алег Давыдзюк. Ёсць аўтобус. Працуе нядзельная школа.

— Вашы планы, задумы...

— Іх шмат. Мы хочам, каб часцей выходзілі беларускамоўныя перадачы на нашым тэлебачанні, пашырыць геаграфію гастроляў ансамбля “Світанак”, жадаем умацоўваць сувязі з радзімай. У ліпені святкавалі Дзень Незалежнасці. Штогод ладзім Купалле, на якое збіраюцца беларусы з усіх нацыянальных аб'яднанняў Літвы. А іх у нас 17.

— Вы самі дзе працуеце?

— У турбінным цэху Ігналінскай АЭС. На станцыі працуе і мая жонка. АЭС — адзіны аб'ект, які працуе ў горадзе. Паводле рашэння ўрада Літвы, напрыканцы гэтага года павінен быць закрыты першы блок станцыі, а ў 2009-ым — другі. Гэта патрабаванне Еўра-

Сяргей Шабалаў і Валянціна Іванова на адным са святаў

союза. А горад жа трымаецца на станцыі...

— У вас вялікая сям'я?

— Нас чацвёра. Ёсць дачка і сын.

— Часта бываеце ў Беларусі?

— Як выдаецца час, едзем на Лагойшчыну, на маю радзіму.

— У вас двое дзяцей. Якой бацьчыце іх будучыню?

— Ужо задумваемся над гэтым. Напэўна, будзем накіроўваць іх на вучобу ў Беларусь. Калі вырашаць застацца там, няхай атрымліваюць грамадзянства і жывуць на радзіме бацькоў.

Дні ў Аўстрыі прэтэндуюць стаць падзеяй

Віктар Харытонаў

У Днях эканомікі і культуры Беларусі ў Аўстрыі будуць удзельнічаць больш за сто беларускіх прадпрыемстваў.

Гэта маштабная акцыя прызвана садзейнічаць пашырэнню беларуска-аўстрыйскіх гандлёва-эканамічных адносін, павелічэнню беларускага экспарту на аўстрыйскі рынак, прыцягненню ўвагі да інвестыцыйных магчымасцяў Беларусі, а таксама развіццю навуковых, культурных і гуманітарных сувязяў.

“Па выніках Дзён мы разлічваем выйсці на падпісанне пэўных кантрактаў”, — сказаў Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Аўстрыі Аляксандр Сычоў.

Падчас Дзён эканомікі і культуры плануецца правесці прэзентацыю дзелавых магчымасцяў Беларусі. Напрыклад, ужо ёсць дамоўленасць аб тым, што ў Венскім цэнтры моды пройдзе выстава прадукцыі прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці.

У межах кантакта-кааперацыйнай біржы пройдуць сустрэчы і перагаворы з аўстрыйскімі партнёрамі. Праграма дзён уключае таксама прэзентацыю Міжнароднай маладзёжнай творчай майстэрні “Млын моды” у Венскім цэнтры моды. Плануецца, што нараўне з паказамі калекцый адзежы беларускіх дызайнераў у аўстрыйскай сталіцы адкрыецца фотавыстава аб Беларусі.

Супрацоўніцтва вызначае свой заакіяўніскі вектар

Беларусь можа прыняць удзел у развіцці турыстычнай інфраструктуры на Кубе

Юрый Акудовіч

Па словах Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Беларусі ў Рэспубліцы Куба Ігара Палуяна, штогод Кубу наведваюць звыш двух мільёнаў замежных турыстаў. У краіне створана развітая сетка гатэляў іспанскіх, германскіх, канадскіх кампаній. Беларусь можа прыняць удзел у будаўніцтве гасцініц, абсталяванні іх бытавой тэхнікай, у пастаўках мэблі, а таксама будаўнічых матэрыялаў. “Па прагнозах, у бліжэйшыя гады ўязны турызм на Кубу ўзрастае ў 2-3 разы. Такого роду інвестыцыі здольны ў будучым даць Беларусі вельмі сур'езную аддачу”, — лічыць пасол.

Адным з асноўных сегментаў палітычнага супрацоўніцтва Беларусі і Кубы пасол назваў узамедзяненне краін у між-

Цікавае гарадское жыццё на вуліцах Гаваны

народных арганізацыяў. “Мы досыць доўга і вельмі плённа працуем у Арганізацыі аб'яднаных нацый, іншых міжнародных арганізацыяў, а таксама ў рамках Руху недалучэння, — адзначаў дыпламат. — Рух недалучэння нам цікавы як у палітычным, так і

гандлёва-эканамічным плане, бо іншыя краіны-ўдзельніцы — гэта велізарныя перспектывыя рынкі”.

Па меркаванні беларускага пасла, у Руху недалучэння трэба правесці значную работу па кансалідацыі яго ўдзельнікаў і наданню больша-

га статусу самой структуры. “Калі атрымаецца дасягнуць вызначаных мэт, а краіны актыўна працуюць у гэтым накірунку, у тым ліку Беларусь, Куба, Венесуэла, Індыя, Рух недалучэння можа стаць дадатковым полюсам у свеце”, — заключыў Ігар Палуян.

Не проста вёска, а вёска для студэнтаў

Студэнцкую вёску ў Мінску пачнуць будаваць у 2008 годзе

Ганна Бондарова

Праекту сталічнага шматфункцыянальнага комплексу, які зьбірае студэнцкую моладзь, ужо дадзены ход: план з эскізам будовы прыняты для распрацоўкі.

Комплекс зможа змясціць звыш за 9000 чалавек. У студэнцкай вёсцы будуць размяшчацца фізкультурна-аздараўленчыя цэнтры, пляцоўкі для адпачынку, гульні. Тут будуць аптэкі, крамы, сталовыя, кафэ, аўтастаянкі, паліклініка. У галоўным спартыўным комплексе плануецца стварыць тэнісны корт, трэнажорныя залы, басейн, сауну і міні-аква-

парк. На тэрыторыі, што прылягае да Лошыцкай воднай сістэмы, размесцяцца футбольны стадыён з трыбунай на 300 пасадачных месцаў, веласіпедная дарожка і лыжаролерная траса.

Улічваючы рост колькасці аўтаўладальнікаў сярод студэнцкай моладзі, праектыроўшчыкі прадугледзелі стварэнне цэлага шэрагу шматзруковых наземных паркоўкаў у будынках інтэрнатаў, іх агульная ўмяшчальнасць складзе звыш 500 машына-месцаў.

Чакаецца, што першых жыхароў вёска зможа прыняць ужо праз тры гады.

Прадпрыемальнікі аднаўляюць традыцыі

Выстава-кірмаш народных рамёстваў прайшла ў вёсцы Камарова Мядзельскага раёна Мінскай вобласці.

Падчас выставы-кірмашу прайшлі дэманстрацыя работ народных рамеснікаў, майстар-класы па ганчарнай і кавальскай справе, лоза- і саломпяцтву, вышыванню, жывапісу, адбыліся прадстаўленне па матывах легенд

Нарачанскага краю і святочны канцэрт з удзелам фальклорных музычных калектываў з Мінска, Мінскай і Гродзенскай абласцей. У межах выставы-кірмашу было арганізавана пасаджэнне круглага стала “Роля інфраструктуры развіцця і падтрымкі малога прадпрыемальніцтва ў актывізацыі прадпрыемальніцкай дзейнасці ў вёсцы”.

Знаходкі археолагаў, якія могуць змяніць погляды на мінулае

У Полацку пры раскопках Рагвалодава гарадзішча знойдзены сляды зброевай майстэрні XII стагоддзя.

Ірына Цімафеева

Унікальнасць полацкай знаходкі ў тым, што яна дае ўяўленне аб тым, як вырабляліся пласцінчатыя сярэднявечныя даспехі — самыя каштоўныя, дазволіць якія сабе маглі толькі знатныя воіны.

Па словах кіраўніка раскопак, загадчыка кафедры гісторыі Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдата гістарычных навук Дзяніса Дука, наяўнасць такой майстэрні сведчыць аб высокім прафесіяналізме аружэйнікаў і эканамічным патэнцыяле старажытнага Полацка — аднаго з самых багатых гарадоў Старажытнай Русі.

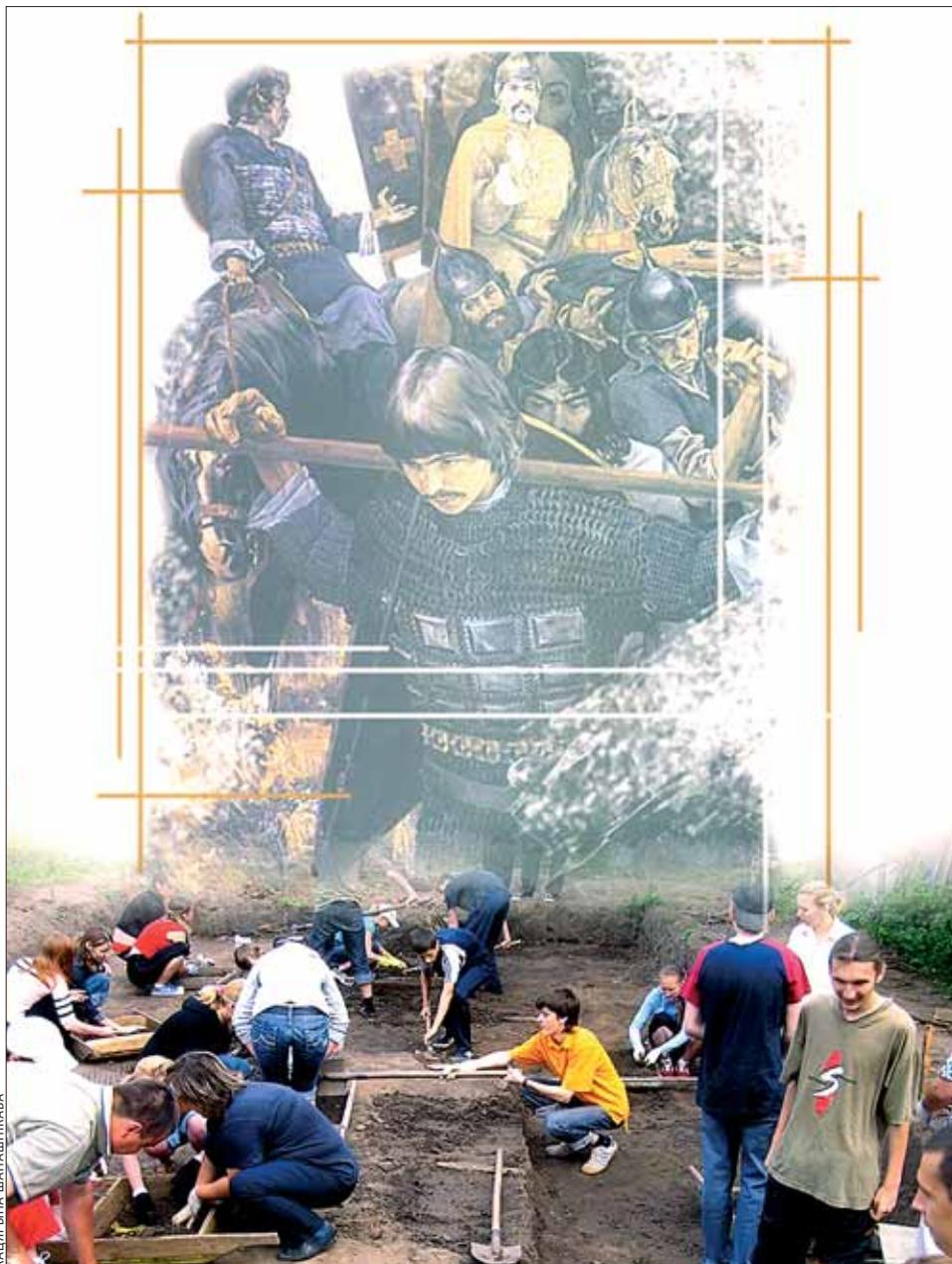
Падчас цяперашніх летніх раскопак на месцы, якое носіць назву Рагвалодава гарадзішча, археолагі выявілі мноства прадметаў, якія ўяўляюць не толькі гістарычную, але і мастацкую каштоўнасць: ювелірныя і царкоўныя вырабы прыкладна X-XIII стагоддзяў. Навукоўцы знайшлі нават бронзавыя кацёл з рэшткамі старажытнай ежы з княжацкай кухні.

“Такой колькасці старажытных рэчаў у адным раскопе навукоўцам яшчэ не даводзілася знаходзіць: на ўчастку 4x11 метраў знойдзена 450 прадметаў”, — канстатаваў Дзяніс Дук.

Па меркаванні навукоўца, знойдзеныя прадметы дазваляць падрабязней апісаць побыт палачан і ўзнавіць больш дакладную архітэктурную планіроўку горада. Так, ужо з упэўненасцю можна гаварыць, што княжы палац на працягу IX-XIII стагоддзяў знаходзіўся менавіта на Рагвалодавым гарадзішчы, а не ля Сафійскага сабора, як напісана ў падручніках гісторыі.

Раскопкі ў Полацку будуць працягнуты. Археолагі выявілі і даследавалі пласт на глыбіні двух метраў і столькі ж ім яшчэ трэба вывучыць на працягу палявога сезону.

Галоўная задача, якая стаіць перад навукоўцамі, — знайсці матэрыяльныя сведчанні існавання легендарнага полацкага князя Рагвалода, які жывіў у IX стагоддзі. Пакуль аб ім і яго дачцэ Рагнедзе вядома толькі з пісьмовых крыніцаў.

Па драбніцах археолагі аднаўляюць гісторыю, каб лепей яе ўсвядоміць

Ракуцёўскае лета паэта

Дзіяна Грышанава

У Маладзечанскім раёне Мінскай вобласці прайшло традыцыйнае свята песні і паэзіі “Ракуцёўскае лета”, прысвечанае творчасці Максіма Багдановіча.

У філіяле дома-музея паэта ў вёсцы Ракуцёўшчына адкрылася абноўленая мемарыяльная частка экспазіцыі. Яе інтэр’ер паўтарае той час, калі тут жыў Максім Багдановіч.

Ракуцёўскае лета Максіма Багдановіча часта параўноўваюць з Болдзінскай восенню Аляксандра Пушкіна. У гэты перыяд беларускі паэт стварыў многія свае творы, напрыклад, серыю вершаў “Старая Беларусь”, паэму “Вераніка”, якая ўвайшла ў вядомы цыкл “Мадонны”. Сёлета свята было прымеркавана да 100-годдзя публікацыі першага верша паэта “Музыка” ў газеце “Наша ніва”.

Дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея Уладзімір Пракапцоў падарыў дому-музею паэта ў Ракуцёўшчыне сваю карціну, якую напісаў 30 гадоў назад на пленэры ў гэтай вёсцы. На свята паэзіі з Санкт-Пецярбурга прыехала Маргарыта Пярова — нашчадак роду Лычкоўскіх, у доме якіх у Ракуцёўшчыне жывіў паэт. Яна прывезла ў падарунак музею з Нью-Йорка малітоўнік, які належаў Эміліі Шабуні — яе бабулі.

Аўтары засведчылі ўменне ўцягнуць гледача ў творчасць

Выстава ў Нацыянальнай бібліятэцы адкрывае таямніцы стварэння мастацкіх твораў

На выставе ў Нацыянальнай бібліятэцы можна ўбачыць даволі цікавыя рэчы

Вольга Кісялёва

Арыгінальны праект адкрыўся ў галерэйна-выставачным комплексе Нацыянальнай бібліятэкі. Міжнародная экспазіцыя пад назвай “Сеанс” аб’яднала работы мастакоў

з Беларусі, Расіі, Украіны, Літвы, Сербіі і Нарвегіі.

Аўтар ідэі і куратар выставы, вядомы мастак Фёдар Ястраб раскажаў, што праект быў задуманы з мэтай “разварушыць” сталічны пад назвай “Сеанс” аб’яднала работы мастакоў

ў творчасць. Бо вядома, што амаль усе мастакі адкрываюць свае выставы традыцыйна і прадстаўляюць на суд гледачоў закончаныя творы. Тут жа — усё наадварот: праект “Сеанс” прыадкрывае таямную заслону і расказвае

гледачу аб тым, як мастакі ствараюць свае малюнкi і што звычайна застаецца за кадрам.

У экспазіцыі прадстаўлены эскізы малюнкаў, скульптур, фатаграфіі, калажы, замалёўкі і іншыя работы 60 мастакоў з шасці краін свету.

Тут таксама можна знайсці творы і вядомых беларускіх майстроў — Георгія і Кацярыны Паплаўскіх, Віктара Ціханава, Вадзіма Качана, Алега Купрыянава і іншых. “Асноўная ідэя праекта — паказаць гледачу сам творчы працэс пошуку сюжэта, выкарыстання тэхналогіі і карпатлівую працу над стварэннем шэдэўра, — адзначыў Фёдар Ястраб. — Выстава лічыцца інтэрактыўнай, бо публіка ўпершыню можа адкрыта бачыць усю “арт-кухню” мастака”.

Шануем. Помнім

Уладзімір Дорахаў

Помнік Іаану Паўлу II з’явіўся ў Валожыне.

Манумент устаноўлены ў гістарычным цэнтры горада — каля сцен касцёла Святога Юзафа, пабудаванага ў канцы XVII стагоддзя. Больш чым двухметровая статуя адлюстроўвае момант, калі Папа Рымскі бласлаўляе людзей. Урачыстае адкрыццё помніка адбылося ў рамках Дзён польскай культуры, якія штогод праводзяцца ў Мінскай вобласці.

Помнік Духоўнаму пастыру ўзведзены па ініцыятыве католікаў, якія пражываюць на Валожыншчыне, і пры падтрымцы мясцовых уладаў, пасольства і консульства Польшчы ў Беларусі. Над помнікам працавалі польскія і італьянскія скульптары. Першы помнік Іаану Паўлу II адкрылі ў Гамбургу ў 2005 годзе. У гэты ж час двухметровы бюст тэнтыфіка ўсталявалі на тэрыторыі касцёла ў вёсцы Васілішкі Гродзенскай вобласці Беларусі.

Тыя, каму за сто

Векавую ўзроставую мяжу пераадолеў 691 беларус. Аб гэтым паведаміла кансультант аддзела па справах ветэранаў і пажылых людзей галоўнага ўпраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва Мінпрацы і сацабароны Святлана Ермаковіч.

— Сярод беларусаў, якія знаходзяцца ў самым паважным узросце, традыцыйна пераважаюць прадстаўніцы слабага полу,

— сказала суразмоўца. Паводле слоў спецыяліста, свой 110-гадовы юбілей ужо адзначылі 14 беларускіх доўгажыхароў, за плячамі траіх з іх (яны пражываюць у Мінскай, Гродзенскай і Магілёўскай абласцях) — 115 і больш гадоў. Сярод рэгіёнаў рэспублікі больш за ўсё доўгажыхароў налічваецца ў Гродзенскай вобласці (177 чалавек ва ўзросце за 100 гадоў). На другім месцы — Мінская вобласць (141), на трэцім — Брэсцкая (95).

Нарачанскі край здольны падараваць новыя адкрыцці

Прыгажосць наваколля і чысціня вады ў возеры Нарач не могуць не вабіць да сябе турыстаў

Вольга Крымава

Этнографы нацыянальных паркаў “Нарачанскі” і “Себежскі” (Пскоўская вобласць Расіі), а таксама супрацоўнікі кафедры этнаграфіі і антрапалогіі Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага ўніверсітэта вядуць сумесныя палявыя даследаванні ў Нарачанскім краі.

Па словах намесніка генеральнага дырэктара Нацыянальнага парка “Нарачанскі” Валерыя Люштыка, мэтай су-

меснага беларуска-расійскага праекта з’яўляецца збор палявога этнаграфічнага матэрыялу, музейфікацыя аб’ектаў традыцыйнай культуры і прапаганда этнаграфічных ведаў, абмен вопытам і каардынацыя навуковай і экспазіцыйнай дзейнасці паміж этнографамі дзвюх краін. Праграма работы на 2007-2008 гады ўключае тры этапы: азнаёмленне, вывучэнне асаблівасцяў Нарачанскага краю, а таксама апрацоўку вынікаў, укараненне іх у практыку.

Плануецца, што вынікам сумеснага праекта стане вы-

яўленне новых аб’ектаў этнакультурнай спадчыны, якія належаць музейфікацыі. Будзе распрацавана таксама метадыка збору палявога матэрыялу, што датычыцца этнакультурных традыцый насельніцтва нацыянальных паркаў “Нарачанскі” і “Себежскі”.

Вынікі даследаванняў будуць выкарыстаны ў экскурсійнай і музейнай дзейнасці нацыянальных паркаў, наладжванні турызму, прапагандзе этнакультурнай спадчыны беларускага і рускага народаў, асветніцкай дзейнасці.

Старажытны горад сапраўды існаваў

Ганна Махавікова

Беларускія навукоўцы знайшлі пацверджанне таму, што старажытны горад Казімір (цяпер вёска Каралеўская Слабада Светлагорскага раёна) праіснаваў дванаццаць гадоў і быў знішчаны ў 1655 годзе.

Нагадаем, што летась падчас археалагічных раскопак беларускія навукоўцы знайшлі першыя доказы таго, што на тэрыторыі Светлагорскага раёна на месцы вёскі Каралеўская Слабада ў XVII стагоддзі стаяў горад Казімір, які быў заснаваны ў 1643 годзе. Такім чынам, у 2006 годзе былі знойдзены першыя матэрыяльныя сведчання існавання раней невядомага беларускага горада, які знік больш за 350 гадоў назад.

Аб далейшым лёсе гэтага горада стала вядома літаральна днямі, калі прафесар кафедры гісторыі і паліталогіі Беларускага дзяржаўнага тэхналагічнага ўніверсітэта, доктар гістарычных навук Сяргей Расадзін аднавіў археалагічныя раскопкі на гістарычным месцы.

Вучоны расказаў, што ім былі знойдзены рэшткі двух шкілетаў (дзяўчынка гадоў 13-15 і сталага чалавека), на якіх праглядаюцца шабельныя ўдары. Гэтыя знаходкі (ім налічваецца прыкладна 352 гады) з’яўляюцца пацверджаннем пісьмовых сведчанняў, якія паказваюць, што Казімір і яго жыхары падчас разбуральнай вайны паміж дзвюма дзяржавамі былі знішчаны ў сярэдзіне XVII стагоддзя.

Праз час на месцы Казіміра зноў з’явілася невялікае паселішча, якое дагэтуль мае назву Каралеўская Слабада.

Інкогніта раскрыюць у дзень прэм’еры

Аляксандра Багамолава

На фестывалі “Панарама” будзе прадстаўлены ўнікальны тэатральны праект.

Гаворка ідзе аб праекце “Тэатр — on-line”. Рэжысёр Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы і адначасова кіраўнік праекта Аляксандр Гарцуеў адзначаў, што ў дні III Міжнароднага фестывалю тэатральнага мастацтва “Панарама”, што ўвосень пройдзе ў Мінску, адбудзецца арыгінальная прэм’ера, якая не мае аналагаў

у свеце. Рэжысёры і драматургі з Швецыі, Германіі, Беларусі, Расіі і іншых краін павінны падрыхтаваць сцэнарый 20-хвіліннага твора на зададзеную тэму і паставіць міні-спектакль на сцэне тэатра. Прычым у п’есах будуць заняты групы маладых беларускіх акцёраў, якія да самага фестывалю не будуць мець уяўлення нават аб назве п’есы.

Па словах Аляксандра Гарцуева, усе пастаноўкі глядач зможа ўбачыць у адзін вечар на сцэне Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы.

Імёны, вядомыя ва ўсім свеце

Па гарызанталі:

7. Кампазітар, аўтар балетаў “Залаты век”, “Светлы ручай”. Продкі яго паходзяць з Вілейшчыны. 8. Эра, перыяд у гісторыі Зямлі. 10. Вядомая французская мастачка беларускага паходжання, ураджэнка вёскі Зембін Барысаўскага раёна. 11. Парада, настаяўленне. 12. Імя першай у свеце жанчыны-прафесара Кавалеўскай, бацька якой паходзіць са старажытнага беларускага шляхецкага роду. 15. Судовая службовая асоба (стараж.). 18. Гісторык, доктар геалагічных навук, якому сёлета споўнілася 80 год. Ураджэнец Мінска. 19. Тое, што і азбука. 20. Беларускі паэт, які разам з У. Мілаванавым выдаў паэтычны зборнік “Слова на дарогу”. 21. Першы прэзідэнт Ізраіля. Ураджэнец Іванаўскага раёна Брэсцкай вобласці. 25. Геолаг, імя якога названы мінерал, фіялка, хрыбет у Андах. Ураджэнец Карэліцкага раёна. 26. Кампазітар, аўтар опер “Жыццё за цара”, “Руслан і Людміла”. Паходзіць са старажытнага беларускага шляхецкага роду герба “Тшаска”. 27. Вядомы савецкі дзіцячы паэт. У 1892–1894 гадах жыў у Віцебску. 30. Рускі пісьменнік, аўтар рамана “Бягучая па хвалях!”. Бацька яго — ураджэнец Беларусі. 32. Рускі паэт, аўтар паэм “Брацкая ГЭС”, “Мама і нейтронная бомба”. Бацька паэта — беларускага паходжання. 33. Кампазітар, піяніст, мастак, пісь-

меннік. Ураджэнец Іванаўскага раёна. 34. Адзін з аўтараў акта Генеральнай канфедэрацыі ВКЛ XVIII ст. Аўтар апавесцяў, камедый, мемуараў. 35. Рускі кампазітар, які паходзіць са старажытнага беларускага шляхецкага роду герба “Суліма”.

Па вертыкалі:

1. Аўтар рамана “Ідыёт”. Паходзіць са старажытнага беларускага шляхецкага роду герба “Радван”. 2. Беларускі фалькларыст і этнограф, ураджэнец Мінска, якому сёлета — 135 год з дня нараджэння. 3. Складкі, цвёрда запрашаваная і закладзеная з выгінам. 4. Аўтар п’есы “Навальніца будзе”, паэмы “Каршун”. Сёлета — 100 год з дня яго нараджэння. 5. Псеўданім Міхала Міцкевіча, брата Я. Коласа. 6. У старажытнагрэчаскай міфалогіі — ставокі вартаўнік. 9. Вядомы рускі акцёр, народны артыст СССР, нарадзіўся ў г. Вільні (цяпер г. Вільнюс). 13. Аўтар апавесці “Лес шуміць”, нарыса “Томельская судовая справа”, сюжэты якіх узяты з Беларусі. 14. Беларускі ар-

хітэктар, прафесар, якому сёлета — 70 год. Сааўтар Мінскага палаца спорту, з 1998 г. жыве за мяжой. 16. Фізік, лаўрэат Нобелеўскай прэміі. Ураджэнец г. Віцебска. 17. Горад у Мінскай вобласці, у якім нарадзіўся вядомы публіцыст, А. Уласаў. 22. Рускі паэт, аўтар зборнікаў “Я іду”, “Воля” і іншых. Ураджэнец вёскі Бялынічы Магілёўскай вобласці. 23. Герой Савецкага Саюза, адзін з кіраўнікоў Мінскага падполля ў часы Вялікай Айчыннай вайны. 24. Аўтар паэмы “За даллю — даль”. Бацька паэта нарадзіўся на Міншчыне. 28. Кароль Рэчы Паспалітай канца XVII — пачатку XVIII ст. Меў намер ператварыць ВКЛ у незалежную дзяржаву са спадчынай манархіяй. Пазваны Моцным. 29. Самы лепшы (пра якасць). 31. Верш Я. Купалы, напісаны ў 1907 годзе. 33. Аўтар першай украінскай канстытуцыі. У гонар яго названы аэрапорт у Парыжы. Ураджэнец Ашмянскага павета (цяпер Вілейскі раён).

Лявонцій Целеш

Адказы на крыжаванку

1. Дзіцячы паэт. 2. Псеўданім. 3. Псеўданім. 4. Псеўданім. 5. Псеўданім. 6. Псеўданім. 7. Псеўданім. 8. Псеўданім. 9. Псеўданім. 10. Псеўданім. 11. Псеўданім. 12. Псеўданім. 13. Псеўданім. 14. Псеўданім. 15. Псеўданім. 16. Псеўданім. 17. Псеўданім. 18. Псеўданім. 19. Псеўданім. 20. Псеўданім. 21. Псеўданім. 22. Псеўданім. 23. Псеўданім. 24. Псеўданім. 25. Псеўданім. 26. Псеўданім. 27. Псеўданім. 28. Псеўданім. 29. Псеўданім. 30. Псеўданім. 31. Псеўданім. 32. Псеўданім. 33. Псеўданім. 34. Псеўданім. 35. Псеўданім.

